4 Beoordelingsmodel

Antwoorden	Deel-scores

Opmerking
Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 2

1 ☐ Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- deeltijd in plaats van voltijd gaan werken
- gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden, maar blijven werken
- demotie maken

Opmerking
Antwoorden die betrekking hebben op een volledig verlies van primair inkomen (werkloos of volledig arbeidsongeschikt worden, met pensioen gaan e.d.) niet goed rekenen.

Maximumscore 2

2 ☐ cel d
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat in het vijfde kwintiel in 2004 de primaire inkomensverdieners zaten met de hoogste inkomens, waarvoor belastingontwijking via emigratie naar het buitenland het meeste voordeel opleverde.

Maximumscore 2

3 ☐ kleiner
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat een grotere arbeidsmobiliteit betekent dat relatief meer personen veranderen van baan, waardoor meer inkomensveranderingen optreden.

Maximumscore 2

4 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat er geen informatie is over het inkomensaandeel van de betreffende kwintielen, zodat niets gezegd kan worden over de inkomensverhoudingen.

Opgave 2

Maximumscore 2

5 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat bij een laagconjunctuur de centrale bank van het VK niet langer een renteverlaging kan inzetten om de bestedingen te stimuleren, hetgeen betekent dat voor conjunctureel herstel een aanpassing via het marktmechanisme (vraag en aanbod) vereist is.

Maximumscore 2

6 ☐ lager worden
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat op dat moment de drie landen met de laagste inflatie in de EMU een gemiddelde inflatie kennen van 3,7 – 1,5 = 2,2% en dat het VK met een inflatie van 2,0% bij toetreding dit gemiddelde (en dus ook de referentiewaarde) zal verlagen.

	Antwoorden	Deel-scores
	Maximumscore 2	
7 ☐	Voorbeelden van een juist antwoord zijn:	
	• Een antwoord waaruit blijkt dat (te) grote verschillen in (lange) rente kunnen leiden tot kapitaalstromen in de richting van het land met de hoge rente, hetgeen kan leiden tot verschil in groei van de investeringen.	
	• Een antwoord waaruit blijkt dat (te) grote verschillen in (lange) rente kunnen leiden tot een uiteenlopende ontwikkeling van de effectieve vraag, omdat een hoge / lage rente particuliere bestedingen afremt / stimuleert.	
	Maximumscore 2	
8 ☐	tekort	
	Uit de verklaring moet blijken dat de te hoge koers van het Britse pond er op duidt dat de export van het VK relatief duur is / de import van het VK relatief goedkoop is, hetgeen de export van het VK afremt / de import van het VK stimuleert.	
	Maximumscore 2	
9 ☐	Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	• Een antwoord waaruit blijkt dat een koersdaling leidt tot verbetering van de concurrentiepositie	1
	• van Britse exporteurs op de EMU-markt	1

Antwoorden	Deel-scores

Opgave 3

Maximumscore 8

10 □

te beoordelen onderdeel	noteer voor elk onderdeel 0, 1 of 2 punten: 0: (vrijwel) geheel fout 2: (vrijwel) geheel goed 1: bij twijfel
*Indien gekozen voor een advies **vóór** liberalisering:*	
a Liberalisering is correct in relatie gebracht met een prognose van een prijsverandering voor vragers van elektriciteit. Te denken valt aan een lagere prijs voor alle verbruikers, omdat tot de markt toegetreden zal worden door buitenlandse aanbieders (gegeven 3) die zullen zorgen voor meer concurrentie / die tegen een lagere prijs kunnen aanbieden dankzij lagere opwekkingskosten (gegeven 7).	
b Liberalisering is correct in relatie gebracht met de verbetering van de kwaliteit / uitbreiding van keuzemogelijkheden voor de vragers. Te denken valt aan het verdwijnen van de afhankelijkheid van de eindverbruikers van één aanbieder (gegeven 3). Te denken valt aan de mogelijkheid dat aanbieders meer service gaan bieden of meer gaan inspelen op de specifieke wensen van de eindverbruikers (gegeven 4).	
c Liberalisering is correct in relatie gebracht met het milieu. Te denken valt aan een mogelijke stimulering van het gebruik van duurzame energiebronnen door de producenten uit landen B, C en D die marktaandeel willen veroveren in land A en daarvoor moeten voldoen aan de preferenties van de vragers in land A (gegeven 1) / aan de strenge milieuwetgeving in land A (gegeven 7). Te denken valt aan een mogelijke stimulering van het gebruik van duurzame energiebronnen, doordat de producent uit land A nieuwe afzetmogelijkheden verkrijgt door de vraag van milieubewuste klanten in de landen B, C en D (gegeven 1).	
d Liberalisering is correct in relatie gebracht met de overheidsfinanciën of de allocatiefunctie van de overheid. Te denken valt aan een positief effect (op korte termijn) op het begrotingssaldo van de overheid, door de verkoop van productiemiddelen en het afstoten van een ‘verliesgevende’ activiteit.	
Indien de onderdelen van het advies niet logisch op elkaar aansluiten en/of het gebruikte aantal woorden te veel afwijkt van de eis	41

Antwoorden	Deel-scores

te beoordelen onderdeel	noteer voor elk onderdeel 0, 1 of 2 punten: 0: (vrijwel) geheel fout 2: (vrijwel) geheel goed 1: bij twijfel
*Indien gekozen voor een advies **tegen** liberalisering:*	
a Liberalisering is correct in relatie gebracht met een prognose van een prijsverandering voor de vragers van elektriciteit. Te denken valt aan een hogere prijs per eenheid stroom omdat de binnenlandse aanbieder de hogere marketingkosten (gegeven 4) zal doorberekenen aan de afnemers / omdat de binnenlandse aanbieder een hoge winstmarge durft te kiezen in de veronderstelling dat deze vragers niet of in geringe mate zullen kiezen voor een andere (buitenlandse) aanbieder (gegeven 6).	
b Liberalisering is correct in relatie gebracht met achteruitgang in kwaliteit / assortiment van het product. Te denken valt aan het vaker voorkomen van storingen, omdat de grotere concurrentie tussen aanbieders zal leiden tot bezuinigen op de reservecapaciteit (gegeven 5).	
c Liberalisering is correct in relatie gebracht met het milieu. Te denken valt aan een groter aandeel van niet-duurzame energiebronnen in de totale elektriciteitsproductie indien een deel van de vragers in land A kiest voor de laagste prijs per eenheid stroom en deze stroom vooral uit de landen B, C en D ingevoerd zal worden (gegeven 2) / en de strenge milieuwetgeving in land A vooral de concurrentiepositie van de binnenlandse aanbieder zal verslechteren (gegeven 7).	
d Liberalisering is correct in relatie gebracht met de overheidsfinanciën of de allocatiefunctie van de overheid. Te denken valt aan een aantasting van de allocatiefunctie van de overheid omdat zij met de liberalisering een deel van de controle over een strategisch en noodzakelijk goed verliest.	
Indien de onderdelen van het advies niet logisch op elkaar aansluiten en/of het gebruikte aantal woorden te veel afwijkt van de eis	41

Opgave 4

Maximumscore 1

11 □ Een voorbeeld van een juiste berekening is:

A_{A1} 4 A_{V1} bij bestedingsevenwicht = 8,6 4 $\frac{425}{50}$ = 0,1 (100.000 arbeidsjaren)

Maximumscore 2

12 □ in land 2

Voorbeelden van een juiste verklaring zijn:

- Een verklaring waaruit blijkt dat in land 2 het beslag van de overheid op het totaal van de bestedingen het grootste is, hetgeen blijkt uit de verhouding O/Ye die in land 2 hoger is dan in land 1 (47% tegen 23%).
- Een verklaring waaruit blijkt dat in land 2 de gemiddelde belastingquote hoger is dan in land 1, hetgeen blijkt uit de verhouding B/Ye (48% tegen 23%).

	Antwoorden	Deel-scores

Maximumscore 2

13 ☐ Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- $\frac{423 - 411}{50} = 0{,}24$ — 1
- hetgeen betekent dat de werkloosheid daalt met 240.000 arbeidsjaren — 1

Maximumscore 3

14 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Een antwoord waaruit blijkt dat door lastenverlichting het besteedbaar inkomen (Y_2 4 B_2) stijgt, waardoor de particuliere consumptie (C_2) stijgt, — 1
- terwijl door privatisering de particuliere investeringen (I_2) toenemen — 1
- en dat de totale stijging van de particuliere bestedingen groter is dan de daling van de overheidsbestedingen (O_2), waardoor (bij een gelijkblijvend saldo op de betalingsbalans (E_2 4 M_2)) het nationaal inkomen ($EV_2 = Y_2$) stijgt — 1

Maximumscore 2

15 ☐ toegenomen

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$\frac{C + I}{Y}$ Δ 100% voor beide landen gezamenlijk was $\frac{241 + 196 + 75 + 20}{822}$ Δ 100% = 64,7%

en wordt $\frac{218 + 236 + 65 + 32}{846}$ Δ 100% = 65,1%.

Opgave 5

Maximumscore 2

16 ☐ prijselastisch

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Bij een procentuele prijsverandering van $\frac{600 - 650}{650}$ Δ 100% = 47,7% zou de procentuele verandering van de gevraagde hoeveelheid $\frac{60.000 - 55.000}{55.000}$ Δ 100% = +9,1% bedragen, hetgeen betekent dat de prijselasticiteit van de vraag $\frac{9{,}1}{47{,}7} = 41{,}2$.

Maximumscore 2

17 ☐ Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- het betalen van een relatief hoge prijs voor bepaalde landbouwproducten
- het betalen van belastingen (BTW) welke deels worden afgedragen aan de EU
- het betalen van invoerrechten

Maximumscore 2

18 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat de exportsubsidie moet zorgen dat de suikerproducenten hun product tegen de veel lagere wereldmarktprijs kunnen afzetten en toch per ton dezelfde gegarandeerde opbrengst ontvangen.

	Antwoorden	Deel-scores

Maximumscore 3

19 ☐ Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- de overschotproductie bedraagt 70.000 – 55.000 = 15.000 (ton) — 1
- subsidiebedrag per ton moet minimaal zijn: € 650 – € 345 = € 305, dus in totaal moet aan exportsubsidies 15.000 Δ € 305 = € 4.575.000 betaald worden — 2

Maximumscore 2

20 ☐ Uit het antwoord moet blijken dat de afschaffing van de protectie er toe zal leiden dat de suikerproducenten uit de EU hun productie zullen verminderen, waardoor het totale aanbod op de wereldmarkt kleiner zal worden en de marktprijs zal stijgen.

Opgave 6

Maximumscore 2

21 ☐ Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat een te geringe groei van de beroepsbevolking de arbeidsmarkt verkrapt en daarmee de loonkosten opdrijft, hetgeen bij doorberekening in de verkoopprijzen de internationale concurrentiepositie kan verslechteren.
- Een antwoord waaruit blijkt dat een te geringe groei van de beroepsbevolking kan leiden tot personeelsgebrek, hetgeen kan betekenen dat bedrijven orders mislopen waardoor hun concurrentiepositie voor toekomstige orders kan verslechteren.

Maximumscore 2

22 ☐ Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{65 - 62}{65} \Delta\ 100\% = 4{,}6\%$$

Maximumscore 2

23 ☐ Een verklaring waaruit blijkt dat naarmate het werkloosheidspercentage van vrouwen daalt, zich steeds meer vrouwen zullen aanbieden op de arbeidsmarkt, omdat ze verwachten dat de kans op betaald werk groter is.

Maximumscore 2

24 ☐ Een voorbeeld van een juiste berekening is:

In 1995 werkten vrouwen gemiddeld $\frac{28}{47} \Delta\ 100\% = 60\%$ van een voltijdbaan.

In 2005 werkten vrouwen gemiddeld $\frac{39}{62} \Delta\ 100\% = 63\%$ van een voltijdbaan.

Vrouwen zijn tussen 1995 en 2005 gemiddeld een hoger percentage van een voltijdbaan gaan werken.

Maximumscore 2

25 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
- de stijging wordt bevorderd omdat naarmate het opleidingsniveau hoger is, het percentage vrouwen dat de opleiding wil inzetten voor betaald werk / zich aanbiedt op de arbeidsmarkt toeneemt — 1
- maar deze stijging wordt afgeremd doordat de langere opleidingsduur ervoor zorgt dat juist in de leeftijdscategorie 15-24 jaar de participatiegraad tussen 1995 en 2005 afneemt — 1